

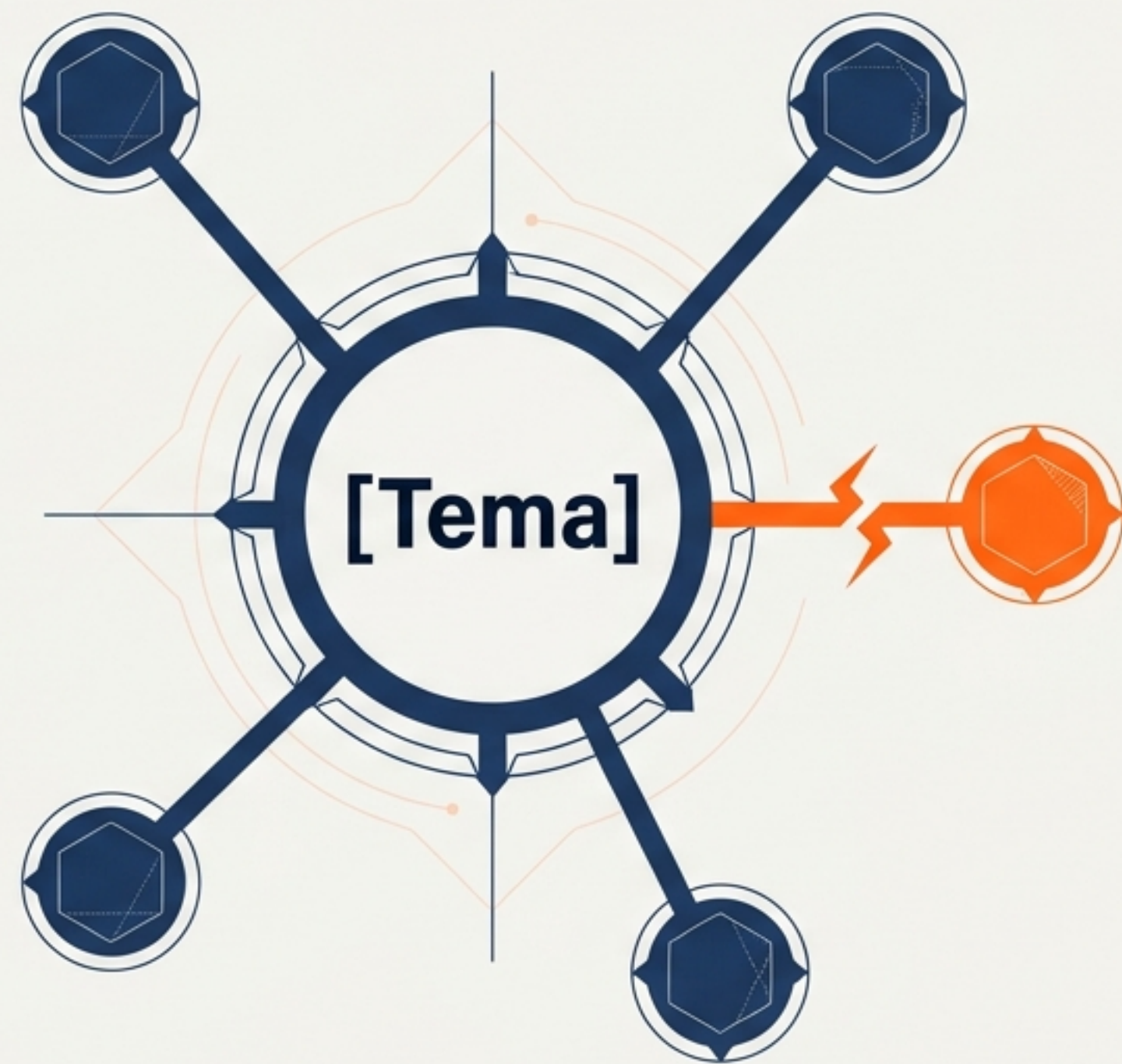
Besinshisi artıqsha interaktiv metodi

Logikalıq pikirlewdi rawajlandırıw hám bilimlerdi bekkemlew ushın zamanagóy pedagogikalıq strategiya.

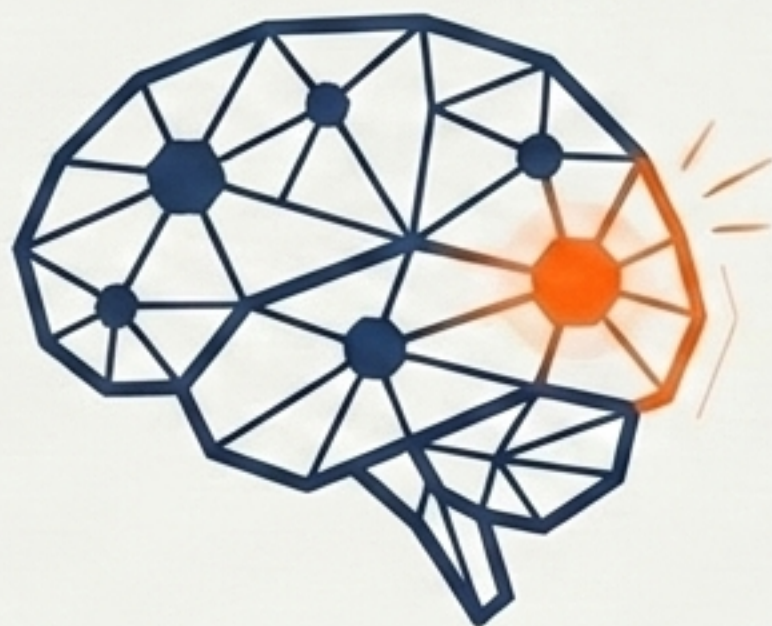
Metodtń mánisi hám tiykarǵı ideyası

Tiykarǵı túsinik: Besinshisi artıqsha metodı — oqıwshılarǵa ulıwma bir temaǵa tiyisli túsinikler dizbegi beriletuǵın, hám olardıń ishinde logikalıq jaqtan tuwrı kelmeytuǵın bir artıqsha túsinik jasırılǵan analitikalıq shınıǵıw.

Tiykarǵı ideya: Metodtń tıp mánisi tek ǵana artıqsha túsinikti tabıw emes, al onıń ne ushın sáykes kelmeytuǵının hám qalǵan túsiniklerdiń óz-ara qanday baylanısqanlıǵın tereń analizlew.

Qanday maqsetlarga erisemiz?

Gárezsiz pikirlew

Oqıwshılarda maǵlıwmattı oqıtıwshınıń tuwrıdan-tuwrı kórsetpesisiz, gárezsiz analizlew hám kónlikpesin qalıplestiriw.

Dálillew kónlikpesi

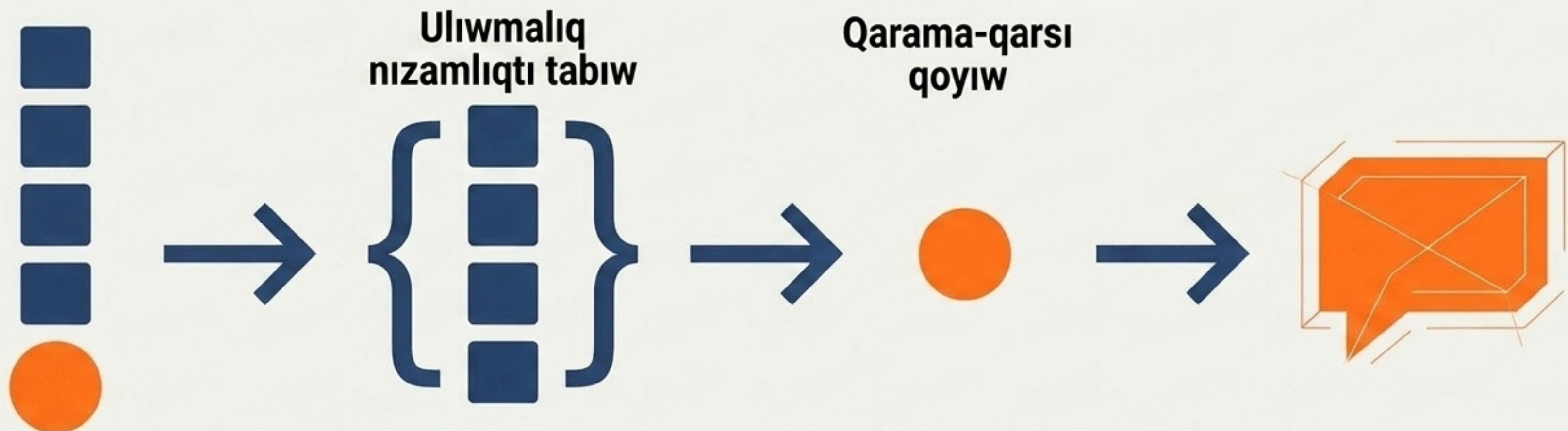
Óz kózqarasların dálillew, óz tańlawın logikalıq tiykarlaw hám basqalarǵa túsindire alıw.

Salıstırıw hám analiz

Toparlaslarınıń pikiri hám shaxsiy ideyalardı óz-ara salıstırıw, túsiniwler ortasındaǵı jasırın logikalıq baylanıslardı ashıw.

Logikalıq pikirlew qalay iske túsedı?

1. Sintez

Ulıwmt (Ulıwmalastırıw):
Oqıwshı dáslepki 4 tuwrı elementti biriktiretuǵın ulıwma belgini yáki temanı ańlap jetedi.

2. Kontrast (Ajıratıw):

Qalǵan 1 elementti sol tabılǵan ulıwma nızamlıqqa qarsı qoyadı hám onıń artıqshalıǵın ashadı.

3. Dálil (Túsindiriw):

Oqıwshı passiv yadlawdan aktiv kritikalıq pikirlewge ótedi.

Metodti ámeliyatta qollanıw: 4 tiykarǵı basqısh

Tayarlıq: Logikalıq shınjırdı jaratıw

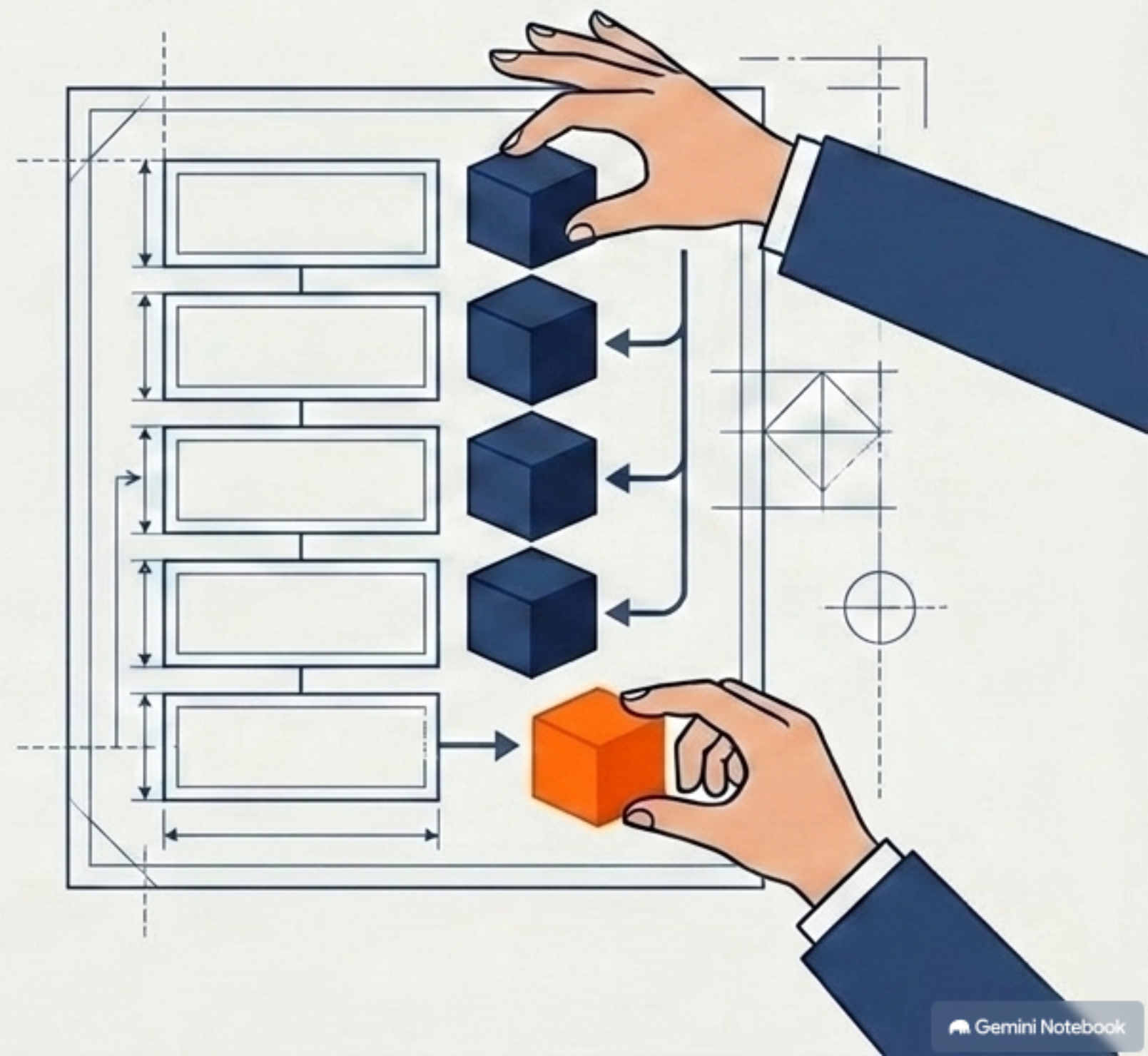
Oqıtıwshınıń tiykarǵı wazıypaları (Basqısh 1 hám 2)

1-Basqısh: Sistema jaratıw

Úyrenilip atırǵan temanıń mánisin ashıp beriwge xızmet etiwshi túsinikler dizbegin dúziw.

2-Basqısh: Artıqshanı kirgiziw

Bul dizimge temaǵa logikalıq jaqtan ulıwma tiyisli bolmaǵan 1 túsinikti qosıw.

Ámeliyat: Anıqlaw hám dálillew

Oqıwshınıń tiykarǵı wazıypaları (Basqısh 3 hám 4)

3-Basqısh: Shıǵarıp taslaw

Óqıwshılar berilgen túsiniklerdi analizleydi, temaǵa tiyisli bolmaǵan túsinikti anıqlaydı hám onı dizimnen shıǵaradı.

4-Basqısh: Dálillew (Eń áhmiyetli basqısh)

Óz háreketleriniń mánisin túsendiriw. Dizimde saqlanıp qalǵan túsiniklerge túsendirme beriw hám olardıń logikalıq baylanısın dálillew.

$$A + B + C + D = [\text{Tema X}]$$
$$E = [\text{Tema Y}] \rightarrow E = \text{Artıqsha}$$

Ámeliy mısál - Qaraqalpaq tili sabaǵı

Atlıq

Kelbetlik

Ráwish

Feyil

Ses

Logikalıq Dálil (Argument): Qalǵan tórtewi (Atlıq, Kelbetlik, Ráwish, Feyil) qaraqalpaq tilindegi tiykarǵı sóz shaqapları bolıp esaplanadı. Ses bolsa fonetikanıń úyreniw obyektı bolıp, sóz shaqabı emes.

Ámeliy mısál - Qaraqalpaq tili

Logikalıq Dálil (Argument): Gáp – sózlerden quralğan grammatikalıq dúzilis, al qalğan tórtewi (atlıq, feyil, kelbetlik, sanlıq) sóz shaqapları bolıp esaplanadı.

Kútiletuǵın pedagogikalıq nátiyjeler

Analitikalıq ósiw

Oqıwshılarda gárezsiz hám analitikalıq pikirlew tolıq rawajlanadı.

Qorǵaw kónlikpesi

Toparlasları menen pikir almasıw hám óz ideyasın qorǵaw, dálillew kónlikpesi artadı.

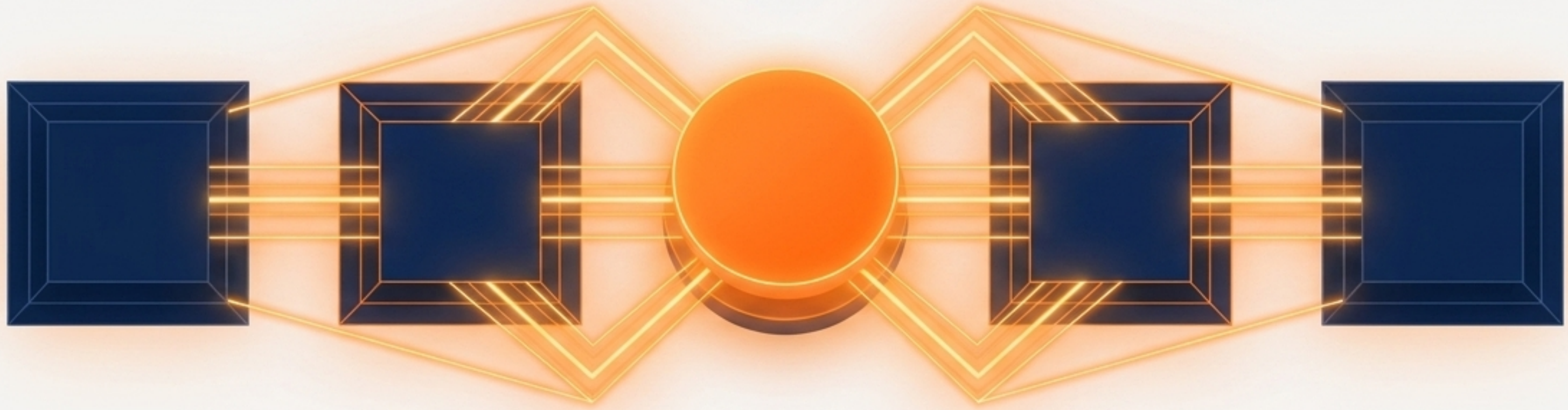
Sistemalıq bilim

Tema boyınsha bilimler shala emes, al tiykarlı hám logikalıq sistemalı túrde bekkemlenedi.

Túsiniw arqalı ózlestiriw

Oqıw materialı ápiwayı quruq yadlaw arqalı emes, túp mánisine jetiw (túsiniw) arqalı ózlestiriledi.

Shıǵarılǵan juwmaq

Besinshisi artıqsha metodu ápiwayı oyın yamasa qátelikti tabıw emes. Bul — oqıwshılardı logikalıq strukturalardı qura biliwge, óz-ara baylanıslardı kóriwge úyretiwshi hám olardı passiv tıńlawshıdan aktiv kritikalıq pikirlewshige aylandırıwshi kúshli kognitivlik qural.